

Botendoop Prinses Beatrix doopte zaterdag een nieuwe wedstrijdboot van roeivereniging Njord

2

Oog in oog met de duivel

8

Een tentoonstelling in de Rotterdamse Kunsthal toont de meest lugubere tekeningen uit de collectie van de Leidse universiteitsbibliotheek. 'Ik schrok hier echt van'

10

Niet gelijk Rechtsfilosoof en advocaat pleit voor hiërarchie

7

Duimpje omhoog Toen Tim niet mocht studeren in Hongkong ging hij maar liften

Tattoo-apprentice Geschiedenisstudent Moos de Swijger klust bij in een tattooshop. 'Ik heb het dispuutslogo bij onze preses getatoeëerd'

16

Cultuuromslag bij archeologie: ‘We zijn er nog lang niet’

Om de cultuurverandering binnen de faculteit Archeologie te kunnen starten, neemt de universiteit een externe partij in de arm. ‘Het moet zo snel mogelijk gebeuren.’

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK EN ELSE VAN DER STEEG

Dat zei het faculteitsbestuur vorige week donderdag tijdens een ingelaste faculteitsraadsvergadering naar aanleiding van het onderzoeksrapport over het decennialange wangedrag van archeologen Corinne Hofman en haar partner Menno Hoogland. In dat rapport adviseert de onderzoekscommissie om ‘de organisatiecultuur van de faculteit Archeologie te verbeteren’ en om ‘een vorm van nazorg’ in te schakelen ‘voor alle betrokkenen die nu aan de faculteit verbonden zijn’. Het rapport stelt dat ‘het verleden alleen een plaats kan krijgen’ als alle betrokkenen ‘worden meegenomen in een proces van verwerking met hulp van gekwalificeerde professionals’.

Welke externe partij daarmee aan de slag gaat en wat de opdracht concreet inhoudt, is nog niet duidelijk. ‘Er wordt nu aan de opdracht gesleuteld’, zei decaan Jan Kolen. ‘Het moet zo snel mogelijk gebeuren.’ De opdracht wordt verstrekt door het cvb.

‘We hebben expertise nodig om met elkaar te doorleven waar het is misgegaan en wat we nodig hebben om het beter te doen’, vulde directeur bedrijfsvoering Jan Pronk aan. ‘We gaan méér doen, met méér urgentie.’

Faculteitsraadslid Letty ten Harkel vroeg zich af of het bestuur denkt dat dergelijk wangedrag ‘nog een keer kan gebeuren’. Pronk: ‘Daar kun je nooit je hand voor in het vuur steken. We moeten een mechanisme hebben waarbij problemen sneller naar boven komen, adequater wordt gereageerd en actief ingegrepen. Dat men er vertrouwen in heeft dat er niet wordt weggekeken, maar het wordt aangepakt. Als dat er al veel eerder was geweest, was het nooit zo misgegaan.’

Tegelijkertijd wijst het bestuur erop dat er sinds 2018 al veel is gedaan om de sociale veiligheid te verbeteren. Zo is er een gedragscode veldwerk ingesteld, onder meer om (drankgerelateerde) excessen tijdens veldwerk te helpen voorkomen. In de code staat ook dat er een ‘absoluut verbod is op fysiek en mentaal misbruik, de exploitatie van archeologische arbeid, seksuele relaties tussen leden van het team en studenten, iedere vorm van discriminatie, bedreigend gedrag, en van seksuele, fysieke of mentale intimidatie’.

Daarnaast verplicht de faculteit een *active bystan-*

der-training. ‘Tot nu toe is vijftig procent van de medewerkers daar geweest, de rest komt in het najaar’, aldus Pronk. Ook probeert de faculteit vertrouwenspersonen ‘zichtbaarder’ te maken. Desondanks blijkt uit de Personeelsmonitor 2022 dat twintig procent van de archeologen wel eens ongewenst gedrag ervaart, tegenover 14 procent universiteitsbreed. Maar liefst 36 procent geeft aan wel eens getuige te zijn geweest van ongewenst gedrag naar collega’s (19 procent universiteitsbreed). Daarnaast laat de monitor zien dat personeel het lastig vindt elkaar op ongewenst gedrag aan te spreken. ‘We zijn er nog lang niet’, zei Pronk. ‘Er zijn nog steeds elementen van een ongezonde cultuur aanwezig. Dat los je niet op in een paar jaar tijd.’ Wel benadrukte hij dat de Personeelsmonitor 2022 verbetering laat zien ten opzichte van die uit 2018.

Pronk: ‘Dat de faculteit onveilig zou zijn geworden, klopt niet.’ Zo scoort Archeologie een 7,5 op de vraag hoe veilig iedereen zich voelt en beoordelen medewerkers de ‘sociale inclusiviteit’ (7,3 in 2022 versus 6,5 in 2018) en hun direct leidinggevende (6,8 in 2022 versus 5,3 in 2018) hoger.

Het bestuur merkte verder op dat er ‘zorgen’ bestaan over de financiële situatie van de faculteit. ‘Er gaat namelijk een verhaal rond dat de casus (Hofman, *red.*) is gebruikt om de slechte financiële situatie te maskeren’, zei Kolen. Hij doelt daarmee op het verweer van Hofman in het rapport, waarin zij stelt dat zij ‘een zondebok wordt gemaakt voor financiële problemen die nu spelen op de faculteit’. Ook enkele media namen dat verweer over.

‘Maar we zijn meerjarig stabiel, gezond en hebben helemaal geen financiële problemen’, stelde Pronk de raad gerust. Dat onderbouwde hij met een overzicht van de realisatie van de afgelopen jaren en de bestuurlijke financiële rapportage.

Mare vroeg het bestuur of het niet heel opmerkelijk is dat er op basis van een enkele zin in het rapport vooral zorgen zijn over de financiën, terwijl het rapport vol staat met problematiek rondom sociale veiligheid en wetenschappelijke integriteit. Daarop antwoordde Pronk dat daar wel degelijk vragen over zijn gekomen, maar dat die in eerdere besloten bijeenkomsten al aan de orde zijn gesteld.

Het college wil Hofman ontslaan, terwijl de onderzoekscommissie in het rapport schrijft dat ‘het de vraag is of sancties bijdragen aan heling van de faculteit’. Op de vraag of het faculteitsbestuur achter het besluit van het college staat om Hofman te ontslaan, reageert Pronk: ‘Dat is een besluit van het college van bestuur, daar kunnen we niks over zeggen.’ Kolen: ‘Maar de conclusie in het rapport dat de omgeving een rol heeft gespeeld valt niet te bestrijden.’

Na de doop neemt Beatrix een borrel

Voor de 150^e verjaardag van Njord doopte prinses Beatrix een nieuwe wedstrijdboot. ‘Ze vond het roeien heel hard gaan, want zij stijlroeide vroeger.’

DOOR LORENZO GERRITSEN
FOTO JURJEN DONKERS

Het is tien uur zaterdagochtend en bij studentenroeivereniging Njord zijn de eerste flessen champagne al leeg. Honderden leden zijn in het lichtblauw gekleed om de 150e dies te vieren van de vereniging én om prinses Beatrix te bewonderen. Voor haar komst worden nog snel de nodige dassen goed gestrikt. ‘Het zou lullig zijn als je gulp nu open zou staan’, grapt een bestuurslid.

Bij aankomst loopt Beatrix door een erehaag van zoveel eerstejaarswedstrijdroeiers als besturen van zusterverenigingen. Een rondleiding door de loodsen van Njord eindigt bij de oever van het Galgewater.

Daar ligt een nieuwe ‘acht’, klaar om te worden gedoopt.

Nadat de prinses een gouden kom gevuld met grachtenwater over de boot heeft gegoten en met de bestuursleden een shot jenever achteroverslaat - dat is nu eenmaal de traditie - wordt de naam van de boot onthuld: Beatrix.

‘Dat wordt een nieuwe wedstrijdboot’, legt bestuurslid Marco Wempe later uit. ‘Het is een boot voor achterroeiers voor de gewichtsklasse dames en lichte heren. We hadden haar vorig jaar aangekocht onder de schuilnaam De Venn, dat maatje betekend. Door deze nieuwe aanwinst hebben we nu een vloot van 83 boten.’

Na de doop gaat Beatrix in gesprek met wedstrijdroeiers en oud-leden, onder wie de zeventigjarige Jan-Willem Landman, die in 1972 lid werd van Njord. ‘Ik ben nog heel erg van de oude stempel’, zegt hij. ‘Ons werd op het hart gedrukt dat je nooit iets van je privégesprekken moet vertellen. Onze huidige koning is daar heel makkelijk in. Ik had eerder ook bijeenkomsten met de koning en koningin. Zij vertelden mij dingen waarvan ik dacht: ‘Jullie moeten mij echt vertrouwen dat ik mijn mond hierover houd’.’

Sinds 1972 is er veel veranderd op de vereniging, zegt Landman. ‘Maar dat is ook goed, anders wordt het *outdated*. Gisteren gingen we de erewacht oefenen en kwam iedereen in zijn normale roeikleding. Nu is iedereen netjes gekleed.’

Precies op dat moment lopen er wedstrijdroeiers

langs in gescheurde vieze jasjes. ‘Dat is een oude roeimoes’, zegt Landman. ‘Je jasje laat je niet repareren, maar in mijn tijd waren ze wel een stuk netter.’ Wedstrijdroeiers Dolf Rutten en Emma de Vries willen wel iets zeggen over hun gesprek met Beatrix. ‘We hebben het voornamelijk gehad over dat ze in Leiden drie jaar heeft geroeid. Er waren toen veel minder studenten en ze was lid bij studentenvereniging De Vliet. Dat was alleen voor vrouwen en corpsleden.’ Ab-actis Daantje Gutker de Geus regelde de komst van de prinses. ‘Het was een grote eer, want je nodigt haar op de goede gok uit’, vertelt ze. ‘In januari hadden we het aangevraagd en opens kregen we een bericht dat ze wilde komen. We wilden dat de boot werd voorgeroeid door goede roeiers. Beatrix vond het heel hard gaan, want zij stijlroeide vroeger. Dan gaat het meer om de mooiheid.’

‘Het had beter gekund, maar het is prima’, vertelt Louise Busch. ‘Normaal komen alleen je huisgenoten of ouders kijken en niet Jan en alleman. Je bent je ervan bewust dat er vijfhonderd mensen naar je staan te kijken. Straks word ik vastgelegd, terwijl ik net verkeerd sta te roeien. Je representeert toch de vereniging richting de prinses.’ Volgens Wempe was de prinses tevreden. ‘Ze zei te geniet mij dat het er allemaal goed uitgaat.’

Onze rectoren schreven een rouwadvertentie voor de academische vrijheid

Ik vraag me af of de rectores die in 1968 de Nederlandse academie leidden ook zonder hun goeie-meente te raadplegen een ingezonden brief schreven waarin ze de aanhoudende studentenprotesten met de meest redelijke argumenten veroordeelden. Hun collegae in 2024 in ieder geval wel.

Geconfronteerd met aanhoudende protesten om de banden met Israël te verbreken, zijn alle rectores van het land bij elkaar gaan zitten en hebben ze een ingezonden brief geschreven aan Trouw, een epistel dat de annalen van de geschiedenis zal betreden als rouwannonce voor de academische vrijheid. Het is een dubbele doodzonde, zo eentje waarvan je professioneel misschien maar niet moet herstellen. Ten eerste hebben de rectores de facto een debat dat door ons allemaal gevoerd moet worden klaarblijkelijk in de achterkamertjes van hun bestuursbureaus gevoerd en daar de academische gemeenschap (staf en studenten) volledig buiten gelaten. De daar getrokken conclusies zijn vervolgens gepresenteerd als geldig en geldend voor de hele academische gemeenschap.

Is dit nu dat beroemde open academische debat, waarmee we ons bestaansrecht kracht bijzetten? Een brief als deze, voorafgegaan door een voor ons medewerkers en studenten onzichtbaar en ontoegankelijk proces, heeft onze kernwaarde, de academische vrijheid, met een trefzekere dolkstoot in de longen naar het hiernamaals geholpen. Deze zal nog even pijnlijk rochelen en bloed ophoesten, maar is kassiewijle. De concrete inhoud van wat onder academische vrijheid valt kan/mag/moet niet in bestuurlijke achterkamertjes worden besloten. Academische vrijheid ligt per definitie

bij de leden van de academische gemeenschap zelf: diegenen die zich bezighouden met het creëren en verspreiden van wetenschappelijke kennis en dus óók degenen die géén twee ton of meer per jaar verdienen. Dan de tweede professionele doodzonde: in expliciete bewoordingen geven onze rectores toe alleen door de knieën te gaan voor de autoriteit van de overheid, ‘als de Rijksoverheid ons dit dwingend oplegt of adviseert (sic!)’. Dat diegenen die zich beroepsmatig beroepen op academische vrijheid (wij dus) daarbij geen rol spelen is tussen de regels door te lezen. Een welgemikte rectorale doodschop à la Ronald Koeman in zijn hoogtijdagen, terwijl de academische vrijheid in een modderige greppel haar laatste adem uitroetelt. Dat werpt toch wel de vraag op waar academische vrijheid in de eerste plaats voor nodig was.

Deze onacademische werkwijze biedt weinig hoop voor de toekomst. De plannen van het nieuwe kabinet zijn potentieel catastrofaal en expliciet zo bedoeld. Er gaat een bloedbad plaatsvinden, met name bij de geesteswetenschappen en met name in Leiden. Maar het is zelfs het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgevalen dat de stemmen van protest van onze bestuurders wel heel iel of helemaal niet weerklonken toen elke andere sector in Den Haag op deuren bonste om de ellende voor de eigen sector te minimaliseren.

Waar waren, waar zijn onze bestuurders? Waar is de urgentie? Waarom zie ik hen niet alle Haagse deuren platlopen? Waarom hoor ik hen niet over het belang van solidariteit en academische gemeenschap? In plaats daarvan slechts een ingezonden brief in Trouw die van de academische vrijheid een schijnvertoning maakt. Wellicht hebben onze bestuurders hun verlies al genomen en houden ze zich verder bezig met het bèta, medisch en ingenieurswezen. Een mooie beloning voor de technische universiteiten die de afgelopen jaren immers al verschillende dolken in de rug van de academische solidariteit hebben geplant, wellicht gesteerd door de wetenschap dat zowel de geschiedenis (sla Het horzelnest van Willem Otterspeer er maar op na) als onderzoek leren dat ingenieurs minder problemen hebben met autoritair bestuur. Met als gevolg dat individuele wetenschappers en actiegroepen als WOinActie de honneurs (weer!) moeten waarnemen, waar onze bestuurders afhaken. Met dit soort hoeders van de academische vrijheid heb je geen vijanden meer nodig. En ook geen academische vrijheid.

Remco Breuker is hoogleraar Koreastudies

Wie hoort erbij (en wie niet)?

Kinderen zwaaien met vlaggetjes in 'De Schattenberg', voormalig kamp Westerbork, waar de eerste repatrianten uit Indonesië werden gehuisvest

Emily Anne Wolff onderzocht de mate waarin postkoloniale migranten werden opgenomen in de Nederlandse, Britse en Franse verzorgingsstaten. 'Het was niet zo dat je recht had op hulp als je wit was.'

DOOR LISA BOSUIZEN
FOTO HERINNERINGSCENTRUM KAMP WESTERBORK

Waarom is dit onderzoek juist nu relevant?

'Er wordt veel gesproken over hoe de toenemende diversiteit, als gevolg van migratie, een gevaar is voor de solidariteit die nodig is om onze welvaart te delen. Als iemand niet op ons lijkt, zijn wij minder snel geneigd empathie voor hen te voelen. 'De periode na de oorlog geldt als een gouden tijdperk van welvaartsuitbreiding. In Europa ontstonden er na de oorlog verzorgingsstaten en was er veel solidariteit. Tegelijkertijd kwamen er veel migranten uit de oude koloniën naar Europa.'

Kwam die grote solidariteit na de oorlog door de komst van migranten?

'Solidariteit en migratie zijn met elkaar verbonden. Bij beide wordt de vraag gesteld: wie doet mee, wie niet? De toenemende migratie zorgde ervoor dat men opnieuw ging nadenken wie erbij hoorde en wie de buitenstaanders waren. 'Solidariteit wordt gecreëerd, het is niet vanzelfsprekend. Je moet een land niet beschouwen als een statische eenheid waar je bij hoort of niet, maar als een gemeenschap die afsprekt te leven volgens dezelfde normen en waarden en kritisch kijkt naar wie zij willen toelaten. Wij moeten ons afvragen waarom bepaalde groepen wel of niet als gelijkwaardig worden beschouwd en of wij dit kunnen veranderen. In principe kan iedereen erbij horen, het is alleen een gesprek dat moet worden gevoerd.'

Wie hoorden er toen bij en wie niet?

'Daar waren geen richtlijnen voor. Er moest worden onderzocht wie er op ons leek en wie niet. Sommige migranten uit de voormalige koloniën waren eerst onderdanen. Nu zijn ze opeens burgers. Nederland, waar ik keek naar migranten uit Indonesië, en Frankrijk, waar Algerijnen naartoe migreerden, hadden veel parallellen. In beide landen werden verschillende nieuwkomers anders behandeld, hoewel ze uit hetzelfde gebied kwamen. Zij werden beoordeeld op basis van culturele nabijheid – wie werd er als cultureel Nederlands of Frans beschouwd? – en verdienstelijkheid – wie verdiende er hulp? 'Het was niet zo dat als je wit was, je recht had op hulp. Verschillende factoren bepaalden wie er Nederlands genoeg was. In Nederland was een belangrijk onderdeel van culturele nabijheid wie er als west- en oost-georiënteerde migrant werd beschouwd. Wat "westers" zijn precies inhield, was nog open voor discussie. De bevolking was sceptisch of deze migranten wel Nederlands waren. Ze hadden een Indonesische nationaliteit en waren nog nooit in Nederland geweest. Hoe moet ik dan weten wie er wel en niet bij mijn "familie" hoort.'

Wanneer was je dan westers of Nederlands genoeg?

'Na de oorlog was het collectieve beeld van wat het nou betekende om Nederlands te zijn flink

'Migranten uit de voormalige koloniën waren eerst onderdanen. Nu zijn ze opeens burgers'

door elkaar geschud. Sommige mensen dachten bijvoorbeeld dat het afhang van de kleding die de migranten droegen, hoe ze praatten of hoe hun kinderen eruitzagen. 'Religie was belangrijk: morele verantwoordelijkheid en naastenliefde werden daardoor een groot onderdeel van wat het betekende om Nederlands te zijn. Dit beïnvloedde ook de empathie en solidariteit die nodig waren voor de verzorgingsstaat. Toch is er niet één lijn te trekken, aangezien de Molukse migranten christelijk waren, maar geen geprivilegieerde behandeling kregen.'

Vormen migranten een bedreiging voor de verzorgingsstaat?

'Als je bijvoorbeeld kijkt naar de woningnood, wat na de oorlog zowel in Frankrijk als in Nederland een probleem was, lijken de zorgen over het delen van welvaart meer verbonden te zijn met sociale en culturele angsten dan met de beschikbaarheid van materiële middelen. Ondanks de tekorten haalden de landen alles uit de kast om de witte – of die daarvoor door konden gaan – repatrianten huizen aan te bieden, terwijl anderen niet welkom waren. Uiteindelijk gaat het er weer om wie erbij hoort en wie niet.'

Emily Anne Wolff, *Social Subjecthood?* Promotie is op dinsdag 18 juni

Ethisch afwegen gaat nog maanden duren

De universiteitsraad is verdeeld over de ethische commissie die het college van bestuur gaat instellen die onder andere de banden van Leiden met Israëlische universiteiten gaat onderzoeken. 'Ik ben bang dat het een tribunaal met activisten wordt.'

DOOR VINCENT BONGERS

Het college wil een tijdelijke ethische commissie instellen die moet uitzoeken hoe op termijn onder andere de banden van de universiteit met Israëlische instellingen moeten worden getoetst. Eerst moet de tijdelijke commissie nog worden samengesteld die vervolgens een werkwijze en een kader moet opstellen hoe op langere termijn dit soort ethische vraagstukken zullen worden beoordeeld. Waarschijnlijk leidt dit tot het opzetten van een vaste ethische commissie. Het gaat in ieder geval nog maanden duren voordat de banden met Israëlische instellingen kunnen worden beoordeeld. Een meerderheid in de universiteitsraad was maandag voorstander van de komst van de commissie, maar was ook kritisch. Personeelspartij UB had de meeste twijfels. 'We zijn eigenlijk geen voorstander van zo'n aparte commissie', zei Patrick Klaassen van UB. 'De universiteit wordt steeds politieker. In zo'n commissie zal het vaak over meningen gaan en niet over feiten, dat is problematisch.' Klaassen vond een commissie instellen speciaal 'vanwege een brand in de wereld, in dit geval Israël, twijfelachtig'. 'Die brandjes zijn er eerder geweest. Toen kwam er geen commissie. Ook niet rond de kwestie Guantánamo Bay en de VS bijvoorbeeld.' 'Deze commissie wordt opgericht gedurende

een zwaar gepolitiseerd debat', zei Victor van der Horst van studentenpartij PBMS. 'Ik ben bang dat je in de hitte van het moment niets meer krijgt dan een tribunaal met een aantal activistische mensen die vinden dat bepaalde samenwerkingen niet meer mogen.' Dat leidt ook tot twijfels bij onderzoekers, vond hij. 'Moeten wetenschappers eerst langs een mensenrechtencommissie voordat ze samenwerkingen kunnen aangaan?' 'De commissie is niet alleen voor deze casus', reageerde Ella Picavet van studentenpartij DSP. 'Er is een fundament: namelijk internationaal recht en de mensenrechten.' 'Uiteraard is een mening mogelijk in het afwegen van banden', vond Timothy de Zeeuw van personeelspartij LAG. 'Maar uiteraard gebaseerd op expertise en onderzoek.' Rector Hester Bijl zag het mogelijke probleem van politisering ook, en legde uit dat daar zoveel mogelijk rekening mee wordt gehouden. 'In de tijdelijke commissie komen deskundigen op het gebied van internationaal recht, international relations, ethiek en mensenrechten. Het zal dan niet gaan om specialisten op specifieke conflictgebieden, want er zijn natuurlijk wel meer conflictgebieden. We kijken samen met de decanen welke experts er mogelijk beschikbaar zijn en hoe we een evenwichtige commissie kunnen instellen.' Als de commissie een werkwijze heeft ontwikkeld, wordt overlegd hoe een specifieke kwestie zoals Israël-Gaza het best onderzocht kan worden, aldus Bijl. 'We willen uiteindelijk een brede commissie waar we al dit soort zaken laten landen. Deze eerste tijdelijke commissie zal daar mogelijk in opgaan. Maar dat hangt ook af van het advies van juist die tijdelijke commissie.' Bijl zei ook dat het niet de bedoeling is dat de commissie een 'projectenpolitie wordt waar

je drie maanden moet wachten op een oordeel. Dat is in ieder geval zoals het college het voor zich ziet. Wellicht komt de commissie met een ander advies. Maar uiteindelijk is het stuur in onze handen. Dat advies wordt sowieso ook voorgelegd aan de raad.' Dat zal waarschijnlijk pas in oktober zijn. Voorlopig is de tijdelijke commissie nog niet eens samengesteld. 'We hopen dat het lukt voor het zomerreces. Het moet snel maar ook zorgvuldig.' 'Ik heb er moeite mee dat er nu nog toetsing over Israël-Palestina nodig is', reageerde Ebrar Kaya van studentenpartij Students' Collective. 'Er liggen rapporten van NGO's en eigen wetenschappers waaruit blijkt dat er genocide plaatsvindt in Gaza en de Westelijke Jordaanoever. Ook het Internationaal Gerechtshof zegt dat er daar dreiging is voor Palestijnen.' 'Het gaat niet over het land, maar over banden met instellingen en projecten', reageerde Bijl. 'Die moeten door experts worden gewogen. Dat gaat langer duren, maar het is echt belangrijk dat we dit op een zorgvuldige manier doen.' Zaterdag schreef Bijl met veertien collega-bestuurders in *Trouw* dat de Nederlandse universiteiten de banden met Israël niet zullen verbreken. 'Dit overwegen wij enkel als de overheid ons dit dwingend oplegt of adviseert.' 'De brief lijkt de bewegingsvrijheid van de commissie in te perken, aldus De Zeeuw. 'Ik vind de timing opmerkelijk. Hoe gaat de commissie in deze context werken?' Volgens Bijl is het opiniestuk niet in tegenpraak met de plannen. 'We gaan niet zomaar alle banden verbreken. Er staat in het stuk dat de universiteiten de banden evalueren: onderzoeken of deze voldoen aan de normen en waarden van de universiteiten.'

Iemand die kwaad wil, kan zich ook aanmelden

Houdt de afdeling veiligheidszaken wel of geen 'zwarte lijsten' bij van risicogroepen? En waarom moeten externe bezoekers zich verplicht aanmelden voor bijeenkomsten?

DOOR VINCENT BONGERS EN MARK REID

Students' Collective vroeg maandag tijdens de universiteitsraadsvergadering of er een 'zwarte lijst' bestaat, die de afdeling veiligheidszaken zou hebben opgesteld. Groepen en individuen op die lijst zouden geen evenementen mogen organiseren zonder expliciete toestemming van de afdeling veiligheidszaken en onderworpen worden aan extra controles. Dat zou Students' Collective gehoord hebben van UFB-medewerkers. Volgens het college bestaat zo'n zwarte lijst niet en worden bepaalde groepen of individuen niet extra gecontroleerd. Wel krijgen servicedeskmedewerkers volgens het college een aantal handvatten aangereikt waarop evenementen worden getoetst. 'Dit zijn thema's die raken aan landen in oorlogssituatie of conflicten, evenementen met een religieus karakter, diversiteit en inclusie van evenementen en evenementen die voortvloeien uit maatschappelijke betrokkenheid van de organisatoren', aldus het college. Universiteitswoordvoerder Mischa van Vlier bevestigde aan *Mare* dat het college 'geen beleidsdocument heeft op laten stellen over deze specifieke kwestie'. De handvatten 'vloeiën voort uit de bestaande huisregels'. Bij evenementen die openstaan voor externe deelnemers, moeten externen zich inschrijven. Hun naam komt op een lijst te staan en bij toegang van een universiteitsgebouw kunnen die gegevens gecheckt worden. De universiteitsraad had daar vragen over. Wat doet de universiteit vervolgens met die gegevens?

Worden de deelnemers nagetrokken? 'Het is mij onvoldoende duidelijk waarom externe personen moeten worden aangemeld', zei raadslid Ebrar Kaya van Students' Collective. 'Het draagt niet iets bij aan de veiligheid, want iedereen kan zich aanmelden. De procedure zorgt juist voor een gevoel van onveiligheid. Waarom deze maatregel dan toch toepassen?' 'Als het vanwege de veiligheid nodig is om over een evenement informatie te verkrijgen, dan doen we dat', reageerde vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos. 'Puur voor de veiligheid van onze medewerkers en studenten. We willen weten wie er in onze gebouwen zijn, hun veiligheid is namelijk onze verantwoordelijkheid.' Kaya was niet tevreden met dat antwoord: 'Er worden geen achtergrondcontroles gedaan op de namenlijst. Ik snap dan nog steeds niet wat de lijst bijdraagt aan de veiligheid. Iemand die kwaad wil, kan zich ook aanmelden.' Ridderbos ergerde zich enigszins aan deze

volgsvraag: 'Wat wil u nu weten?' Kaya: 'Als iedereen zich kan aanmelden, waarom is een aanmelding dan nodig?' Ridderbos: 'Omdat we willen weten wie er in ons huis is.' Kaya: 'Maar u doet niets met de informatie.' Ridderbos: 'Maar we willen het wel weten. In onze huisregels staat: externen zijn welkom, maar moeten aangemeld worden.' Kaya: 'Hoe werkt de controle?' Ridderbos: 'Jeetje. Bij de ingang wordt de naam gecheckt. Op de lijst: naar binnen. Zo niet: dan geen toegang.' Even later tijdens de vergadering kwam Ridderbos nog even terug op de hoeveelheid vragen van Kaya over verschillende veiligheidskwesties. 'In de woordenuitsluiting was er even scherpte', aldus de vice-collegevoorzitter. 'Ik merkte dat ik een beetje kribbig werd, dat is helemaal niet de bedoeling. Als er aanvullende vragen zijn over een kwestie in de rondvraag, dan zouden we die op een apart moment nog kunnen behandelen.'

'Wij zijn aangepakt en bedreigd'

Students' Collective stelde ook schriftelijke vragen over de vrijheid van medewerkers om met de pers te praten. 'Ziet het college het belang in van het openlijk kunnen spreken met medewerkers door universitaire journalisten zonder dat die medewerkers moeten vrezen voor repercussies?' 'Medewerkers en studenten moeten kunnen spreken met journalisten zonder te vrezen voor repercussies', antwoordde het college. 'Naar mijn weten leggen wij mensen geen strobreed in de weg om met journalisten te spreken', voegde collegevoorzitter Annetje Ottow daar maandag aan toe. Raadslid Floske Spijksma van personeelspartij UB had echter andere ervaringen. 'Ik ben

toch een tegenvoorbeeld. Toen een collega en ik een paar jaar geleden een interview aan *Mare* gaven over een bepaalde kwestie (de ziekte werksfeer op het mathematisch instituut, red.), zijn we wel degelijk behoorlijk aangepakt en bedreigd. Niet door het college overigens. Op de achtergrond gebeurt er meer dan u denkt.' Ottow: 'Maar niet door het college, want dat was toch de vraag?' Spijksma: 'Nee, dat niet, maar het college schreef: "Medewerkers en studenten moeten kunnen spreken met journalisten zonder te vrezen voor repercussies." Dat is dus niet altijd het geval.'

Kimono's lopen als een tierelier

Na te zijn genezen van een ernstige ziekte ging Daniëlle van Pelt naar India, waar ze een kimono kocht. Nu heeft de Leidse student haar eigen kledingmerk: Pipa Pauw. 'Het heeft zo moeten lopen.'

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN

'Toen de arts bij die eerste afspraak begon over mijn levensverwachting, dacht ik wel echt even: *what the fuck.*' Als bij hbo-rechtenstudent Daniëlle van Pelt (23), lid van Augustinus, diabetes type 1 wordt vastgesteld en ze in januari 2023 volledig door de mallemlen wordt gehaald, ontdekken de artsen een kwaadaardige tumor in haar schildklier, met uitzaaïing naar de lymfeklieren. 'Ik moest het aan mijn cordial, hockeyteam en huisgenoten vertellen. Dan weet je nog niet of het behandelbaar is.'

Van Pelt belandt in het Erasmus MC in Rotterdam om een radioactieve slok te nemen om de uitzaaïingen en kwaadaardige resten te verwijderen. 'Ik zat daar tweeënhalve dag met allemaal oudjes en mocht niemand zien, want anders verspreid je die radioactiviteit.'

Veel tijd om te rusten was er niet. 'Ik was heel moe, maar had wel tentamens. Het hele traject ben ik doorgestaan met studeren en hockeyen. Mensen dachten: Daan ligt huilend in haar bed. Maar echt alles behalve. Ik wilde er gewoon wat van maken.' Na ruim een half jaar klinkt het vervlossende woord: de behandeling is aangeslagen. 'Ik heb meteen een vliegticket geboekt. Ik dacht: fuck it, we gaan gewoon lekker naar Zuidoost-Azië.'

Ze had drie weken ingepland voor Cambodja, maar had alle highlights na een week wel gezien. 'Toen ik vervolgens mijn ouders vertelde dat ik door India wilde reizen, vonden ze dat spannend. Aangezien ik blond haar en blauwe ogen heb en India het gevaarlijkste land ter wereld is voor vrouwen. Maar ik ben fucking eigenwijs en na die ziekte had ik echt het gevoel dat ik de wereld aankon. Als je dit hebt overleefd, kan je alles overleven.'

Toch vond Van Pelt het wel een 'chill idee' dat er iemand met haar mee zou reizen. 'Niemand stond echt te springen, behalve Isabel, mijn vvv'tje (vriendin van vroeger, red.), echt superlief.' In de stad Jodhpur krijgen ze een rondleiding door de textiel-fabrieken. 'We hadden bij een Indiase man een kimonoetje gekocht die hij maakt van heel mooie stoffen. Hij zei: "Als je ooit wat nodig hebt, stuur even een berichtje."' Terug in Leiden wordt Van Pelt overspoeld met complimenten over haar nieuwe kimono. 'Ies en ik merkten dat er animo voor was. We hebben meteen 35 kimono's bij die man besteld. Dat liep als een tierelier.'

Inmiddels is ook de tweede lading van 55 kimono's bijna uitverkocht. 'De derde levering is onderweg. Via ons Instagram-account @pipapauwnl verkopen we behalve kimono's nu ook tassen, toiletstasjes en scrunchies.'

De bestellingen plaatsen ze door te videobellen met hun contact in India. 'Het is een soort Tinder via Facetime. Hij houdt de doeken omhoog en wij wijzen dan naar links voor "yes" en rechts voor "no". De doeken zijn veertig jaar geleden gemaakt om te gebruiken als bedsprei. Niemand maakt ze nog, want dat duurt ruim vier weken. Wij laten er weer wat nieuws van maken: lekker duurzaam.'

De doeken hebben alle kleuren van de regenboog. 'Vandaar de naam Pipa Pauw. Daarnaast is de pauw een heilig dier in India en staat het symbool voor het eeuwige leven. Dat vond ik wel passend. Mijn moeder kwam uiteindelijk met de naam. Het is modern, grappig en mensen onthouden het.'

Van Pelt zit nog volop in het leerproces maar zou later graag doorgaan met Pipa Pauw. 'We leren zoveel. Zelf kleding ontwerpen vind ik ook geweldig. Ik was superslecht in management en organisatie en economie, toen ik laatst met een accountant sprak ging er een wereld voor me open.'

Maar het leukst vindt ze 'dat het allemaal nog zo kneuterig' is. 'Op zaterdagochtend een kopje thee drinken bij Ies, bellen met die man, kletsen over wat iedereen van de bestellingen vindt. We verdienen er bijna niks aan, maar het is zo leuk om dit samen te doen. Het is nog niet professioneel, maar dat heeft ook z'n charme. Het klinkt heel spiritueel misschien, maar als ik niet ziek was geweest, was ik nooit naar India gegaan en dus ook nooit samen met Ies aan Pipa Pauw begonnen. Het heeft zo moeten lopen.'

'Mensen dachten: ze ligt huilend in bed. Maar ik wilde er gewoon wat van maken'

Van liften leer je het meest

Het is 2021 als Tim Schuijt (23) studeert aan de Vrije Universiteit Amsterdam, regelmatig feest met vrienden, bij een studentenvereniging zit, en dus een 'best prima leven' heeft. Toch mist de twintigjarige iets. 'Op de vu hoorde ik studenten praten over een uitwisselingsprogramma. Ik wist helemaal niet dat je een half jaar in het buitenland kon studeren. Ik dacht: dat is perfect.'

Zo kon hij een semester weg van alles en iedereen en ondertussen nadenken over wat hij precies wilde in het leven. 'Ik had me aangemeld voor een minor exchange in Hongkong en ik had mezelf daar helemaal op voorbereid. Ik had veel geld gespaard, en was mentaal klaar om te gaan. Tot ik twee maanden van tevoren te horen kreeg dat ik niet was toegelaten. Toen dacht ik: shit, nu moet ik eigenlijk iets doen wat nog vetter is. Op wonderbaarlijke wijze schoot toen het idee van liften naar Hongkong door mijn hoofd. Ik heb nog nooit gelift of ben nog nooit echt gaan reizen, dus geen idee hoe ik daarop kwam.'

Na de eerste lift gekregen te hebben van zijn ouders, begint Schuijts avontuur, waarover hij donderdag komt vertellen op de Welzijnsdag van studentenvereniging Augustinus. 'Het was echt *fully freestyle*. Ik heb zo'n zeven plannen gehad, die telkens weer wijzigden. Ik wilde eerst door Centraal-Azië reizen, maar daar was het hartje winter en dus gewoon twintig graden onder nul. Ik kan moeilijk koukleumend met een *frostbite*-duim langs de weg gaan staan, dus daarom trok ik naar het zuiden.' Eerste hoogtepunt: Turkije. 'Dat land heeft de mooiste natuur die ik gezien heb, met golfachtige rotsen en hoge bergen. Het eten is heerlijk, het is een beetje westers en er wonen echt de liefste mensen die er zijn. Liften is daar ook een eitje. Ik had m'n duim amper opgestoken en

Toen Tim Schuijt werd geweigerd voor uitwisseling met de universiteit van Hongkong ging hij er alsnog heen, maar dan liftend. Donderdag vertelt hij bij Augustinus over zijn tocht die 385 dagen duurde. 'Het was *fully freestyle*.'

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN

'Ik ben blij dat ik de alternatieve route heb genomen'

mensen stopten al om me mee te nemen.' Tijdens het reizen bespreekt hij van alles met zijn liftgevers. 'Met sommige mensen heb ik drie uur lang hele diepe gesprekken gevoerd over iemands verleden of zelfs trauma's. Maar hoe verder je van Europa komt, hoe minder mensen Engels spreken. Soms valt het op een gegeven moment stil. Dat is ongemakkelijk, maar dat maakt het ook leuk. Ik hou wel van een beetje ongemakkelijkheid.'

Vanaf Turkije pakt Schuijt de pont naar Cyprus en bij gebrek aan een boot vliegt hij vervolgens naar Tel Aviv. Daar ontmoet hij iemand wiens vrienden, YouTubers Rob en Flo, van plan zijn om vanaf Caïro door de woestijn van Sudan te fietsen. "Dat is toch halve zelfmoord?" vroeg ik. Toen ben ik een beetje gaan googelen en kwam ik erachter dat Sudan veilig was. Toentertijd tenminste, nu is het een complete *shitshow*.'

Toch strandt ook het plan om met de YouTubers mee te fietsen. 'In het zuiden van Egypte sliep ik in een tentje en waarschijnlijk ben ik gebeten door een insect. Ik werd wakker met een kleine rode plek op mijn knie. Toen die steeds groter werd, ben ik naar een dokter gegaan. Diezelfde dag sneed hij die plek nog open. Er kwam echt *insane* veel pus uit. Hij liet de wond gewoon open, dus ik had een soort krater in mijn knie.'

Door zijn fietsmaten is hij begonnen met vloggen. 'Je wilt niet weten hoeveel moeite het is om in je eentje een video te maken. Elke berg die ik opklim, moet ik twee keer opklimmen en elke route die ik fiets, fiets ik twee keer. Vooral het maken van die fietsshots ziet er waarschijnlijk super lullig uit: ik zet m'n camera neer, huppel naar mijn fiets, dan fiets ik een stuk, draai weer om, huppel naar mijn camera om die in te pakken, huppel

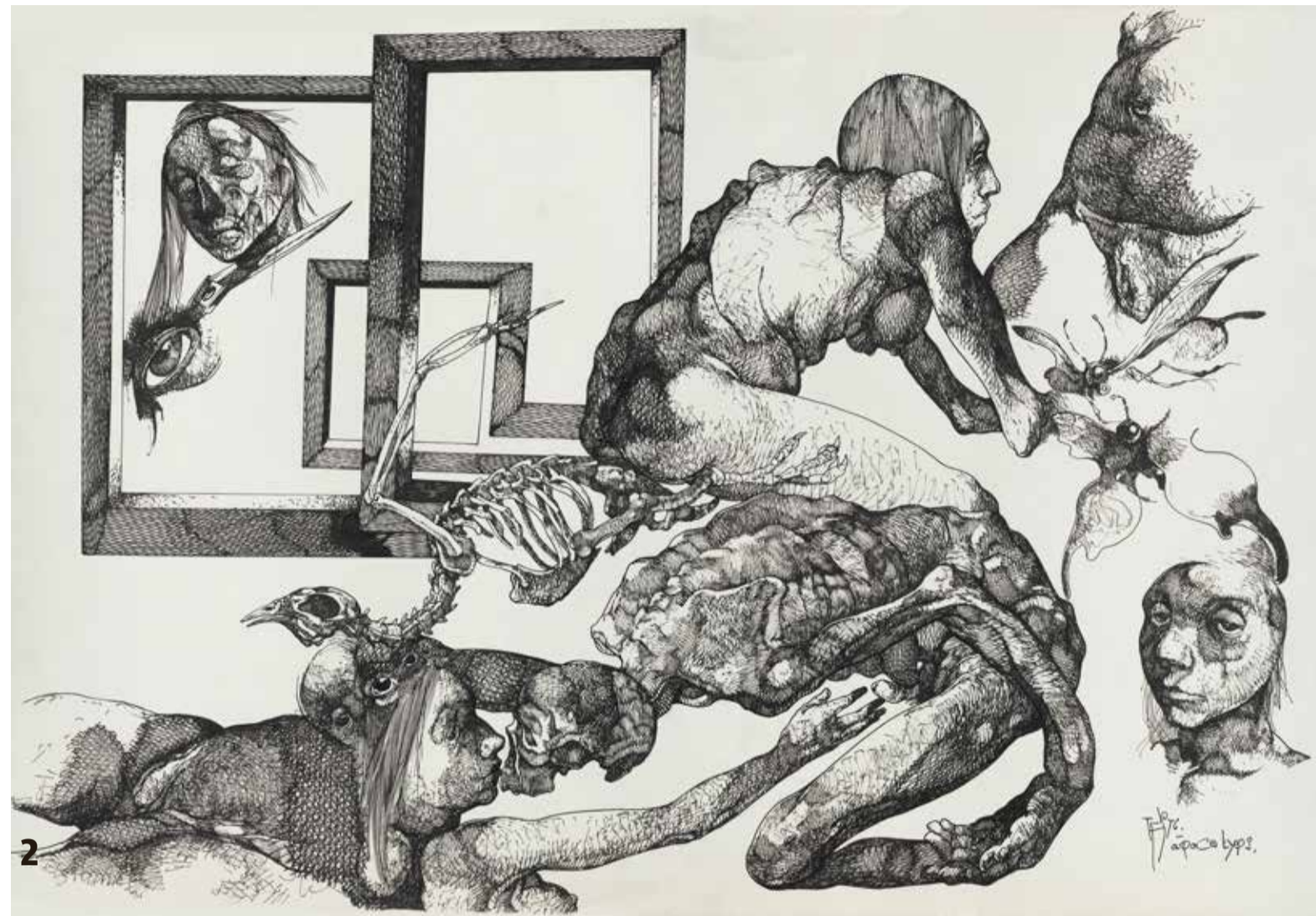
terug naar mijn fiets, en vervolg mijn weg weer.' Toen Schuijts visum voor China geweigerd werd, wilde hij de handdoek in de ring gooien. Via China is de enige manier om liftend Hongkong binnen te komen. 'Ik had al zoveel tegenslagen gehad en ik was ook veel te *fucking* lang al aan het reizen. Ik dacht: ik vlieg gewoon naar huis. Maar toen belde ik Rob en die zei: "Opgeven is echt het meest *lame* wat je nu kunt doen.'" Eenmaal in Hongkong aangekomen, bezocht hij de universiteit waarvoor hij ruim een jaar eerder werd afgewezen. 'Ik kon mezelf wel zien zitten in die collegezalen. Als ik daar had gestudeerd had ik dat ook echt leuk gevonden. Dat gaf me een geruststellend gevoel. Linksom of rechtsom: uiteindelijk komt het wel goed. Ik ben blij dat ik de alternatieve route heb genomen en ben dankbaar voor alle mooie momenten die ik heb meegemaakt. Ik ga ook niet meer studeren. Ik heb nu zoveel meer geleerd dan ik ooit aan een universiteit had kunnen leren.'

De belangrijkste les die Schuijt de leden van Augustinus wil meegeven, is dat ze de verbinding moeten zoeken met de mensen om hen heen. 'Je kunt je persoonlijkheid alleen ontwikkelen wanneer je leert van andere ideeën, mensen en culturen. Toen ik een meditatiecursus volgde in India is mijn hele welzijn 180 graden gedraaid. Daarvoor voelde ik me alleen maar kut en was ik klaar met reizen. Je leert waar de kern van dat gevoel ligt en hoe je daarmee kunt omgaan. Het mooie aan verbinden met anderen is dat je samen kunt groeien als mens.'

Welzijnsdag L.v.v.s. Augustinus, Tim Schuijt over 'Van Holland naar Hong Kong', donderdag 13 juni, 21:15, voor leden van Augustinus.

1

2

3

4

5

De kunst van het kwaad

Grijnzende duivels, enge heksen en katten die scheten laten: vanaf zaterdag zijn de meest macabere prenten uit de collectie van de universiteitsbibliotheek te zien in de Rotterdamse Kunsthal. 'Kijk, daar ligt een afgehaakt hoofd.'

DOOR VINCENT BONGERS

Weeuhhh, wat heftig!' Dat dacht Sanne Hansler toen ze op een ochtend in de universiteitsbibliotheek een van de grotere lades met prenten en tekeningen opent. 'Ineens stond ik oog in oog met een duivel. Die keek me echt op zo'n manier aan dat ik ervan schrok.'

Hansler, medewerker bijzondere collecties van de UB, heeft het over een negentiende-eeuwse prent van David Humbert de Superville waarop een grijnzende satan met bloedrode ogen en vlijmscherpe tanden te zien is. 'We hebben meerdere tekeningen van duivels en monsters van hem. Humbert de Superville was de directeur van het allereerste Leidse prentenkabinet en stond aan het begin van de collectie, dat maakt het extra leuk om zijn werk te laten zien in de tentoonstelling.'

Zaterdag start namelijk in de Kunsthal in Rotterdam de expositie *Hello Darkness, my old Friend* met zeventig macabere, creepy en vreemde werken uit de UB-collectie. De titel is de eerste zin uit het bekende nummer 'The Sound of Silence' van Simon & Garfunkel. 'Dat idee ontstond toen ik in de trein zat en plots al het licht uitviel. Ik maakte daar een filmpje over en daar had ik die regel bij gezet. Het is een titel die de oudere generatie aanspreekt omdat het een mooi melancholisch nummer is, tegelijkertijd zie je de tekst ook terug in de meme-cultuur, dus het is iets wat jongeren kennen.' De expositie werd min of meer uit toeval geboren. 'Ik was met een van de curatoren van de Kunsthal wat aan het drinken en zei: "Mochten jullie interesse hebben, we hebben een prachtige collectie prenten en tekeningen." Prompt werden we de volgende dag gebeld door het museum: er was plek voor een nieuwe expositie. Kunsthalcurator Shehera Grot had de vaak wat spooky afbeeldingen uit de collectie op mijn Instagram-account gezien. Als kind hield ik al van spookverhalen en de grimmige sprookjes van Grimm. Roodkapje is best gruwelijk natuurlijk: verslonden worden door een wolf en een opengesneden buik vol stenen, *ieuw*.'

Haar voorliefde voor het macabere komt voort uit 'mijn *nerdiness*', zegt Hansler. 'Ik was vroeger erg fan van *Buffy the Vampire Slayer*, een tv-serie over een meisje dat haar middelbare-schooltijd combineert met het slaan van houten staken door vampierharten. Het is niet alleen een serie over demonen vermoorden maar ook een feministisch *coming of age*-verhaal. Het is een vrouw die het kwaad bestrijdt en met geweld aanpakt, maar het gaat ook over de tragedie van het dagelijks leven, want dat is natuurlijk ook heel eng. Ik hou van werken die vreemd maar ook heel krachtig zijn.'

Hansler wijst op de *De ridder, de dood en de duivel* van Albrecht Dürer uit 1513. 'De dood in de prent ziet er anders uit dan wij

tegenwoordig gewend zijn. Geen Magere Hein maar een figuur die wel wat lijkt op een "white walker" uit de serie *Game of Thrones*. Er zit nog rottend vel op zijn hoofd en hij heeft ogen, haar en een baard. 'Het lijkt erop dat de makers van de serie zijn geïnspireerd door hoe de dood in de Renaissance werd afgebeeld.'

Een van de contemporaine werken die in de Kunsthal hangen, zijn *The Global Inquisition part 1 and 2* van Natasja Kensemil. Het is een bespiegeling op het Nederlands kolonialisme. 'Haar werk is behoorlijk geëngageerd. Op de tekeningen staan een man en een vrouw in zeventiende-eeuwse kledij die elkaar aankijken. Alleen voor bepaalde mensen was het de Gouden Eeuw. Er vliegen allemaal vleermuizen om de vrouw. De ogen van de man zijn eng, en er ligt een afgehaakt hoofd op grond.'

Sommige werken zijn uitgekozen omdat ze 'heel erg vreemd' zijn, zoals *De muzikles voor katten* van François Ragot. 'Op het hoofd en beide schouders van de muzikleraar zit een kat. De katten op de schouders laten een scheetje in zijn gezicht. Dat valt niet meteen op, plots zie je het en denk je: "Pardon, wat?"'

Verder zijn er ook suggestieve afbeeldingen te zien. 'Op een prent van Joos de Bosscher staan vrouwen die vechten om een worst. Je kunt wel denken waar dat op slaat, vooral omdat een vallende vrouw haar rok oplicht.'

In de Kunsthal hangen allerlei gedrochten, demonen, heksen en duivels. 'Zo hebben we een prent van Leendert Jordaan waarin hij zichzelf als duivel met sigaar tussen de vingers heeft afgebeeld. Het is niet zeker of het een anti-rook- of juist een rookreclame is. Bovendien de prent staat de tekst 'Ziel en Zaligheid geeft men voor X... sigaren'. Deze duivel lijkt wel heel tevreden met zijn half opgerookte bolknak te zijn. 'Hij heeft een beetje een sneaky blik, perfect.'

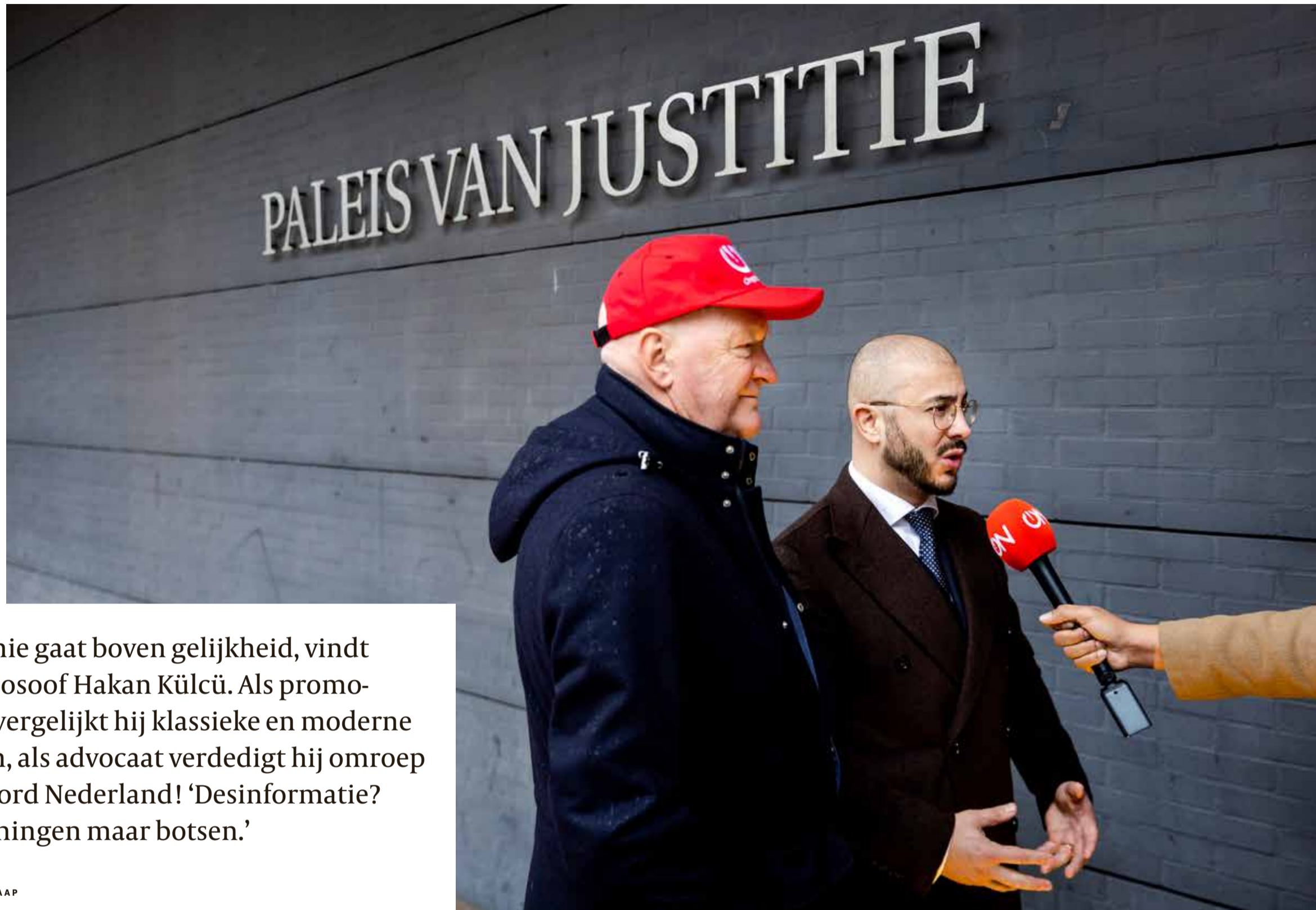
De houtskooltekening *De dood en het meisje* van Rie Cramer is ook opvallend. 'Zij maakte aan het begin van de twintigste eeuw schattige boekillustraties met bloemetjes en meisjes in gezellige jurkjes. Best zoet allemaal. Wij hebben twee tekeningen van haar die juist heel duister zijn. Het is grappig om dat contrast te zien.'

De oudste prent in de expositie is *De heksen* van Hans Baldung Grien uit 1510. 'Samen met Albrecht Dürer is hij een van de grondleggers van het klassieke beeld van heksen dat we nu nog steeds hebben. Wel zaten die heksen toen nog achterstevoren op hun bezemsteel: de wereld op zijn kop. Ze reden ook achterstevoren op een geit, dat zie je op deze prent. In die tijd waren er nog heksenvervolgelingen. Voor ons is het sprookjesachtig, maar voor tijdgenoten hoorde het beangstigend genoeg bij het gewone leven. Er bestonden handboeken voor heksenjacht zoals het geïllustreerde *Malleus Maleficarum*, oftewel *De Heksenhamer*.'

Zeer indringend zijn de drie *Apocalyps* pentekeningen van Theo Forrer vol met verwrongen en verminkte lichamen. 'Forrer is onlangs overleden. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd hij door de Japanners gedwongen om aan de beruchte Birma-spoorlijn te werken. Je ziet de duistere dingen die hij daar heeft meegemaakt. Alsof je in de ziel van iemand kijkt.'

- 1 Johannes Josephus Aarts, *Death: skeleton leaning against a tree*, 1881 - 1934
- 2 Theo Forrer, *Apocalyps*, 1976
- 3 Crispijn van der Passe, *Vanitas*, 1610 - 1647
- 4 David Humbert de Superville, 'Grijnzende duivelskop met hoorns', 1800-1849
- 5 Agostino Veneziano, *Lo Stregozzo; The witches parade*, ca. 1520

Hello Darkness, my old Friend, Kunsthal, Rotterdam. 15 juni t/m 22 september. €18 (studenten t/m 26 jaar €10)

Hiërarchie gaat boven gelijkheid, vindt rechtsfilosoof Hakan Külcü. Als promovendus vergelijkt hij klassieke en moderne waarden, als advocaat verdedigt hij omroep Ongehoord Nederland! ‘Desinformatie? Laat meningen maar botsen.’

DOOR SJORS SCHAAP
FOTO ANP

Ik ben veranderd’, vertelt Hakan Külcü. ‘Toen ik aan mijn proefschrift begon vond ik de islamitische cultuur armzalig, dogmatisch en ondoordacht, achterlijk eigenlijk.’

Nu, na zeven filosofische jaren en met een doctorstitel op zak, wijst rechtsfilosoof en advocaat Külcü juist op westerse gebreken. ‘We zijn allemaal gelijk. Dus iedereen doet wat hij wil: eten, drinken, seksen – hedonisme is het. Maar daarmee hebben we een schatkist vol deugdeethiek, een traditie van millennia gewoon weggemeten.’

De arbeiderszoon met Limburgse tongval komt van ver, maar is dichtbij huis: zijn studerende leven begon vlak na 9/11 in Maastricht. Nu bestiert hij zijn advocatenkantoor in Nuth, een plaatsje daar vlakbij: tussendoor zaten Amsterdam, Leiden, Oxford en nogmaals Leiden. Met dat kantoor verdedigt hij Ongehoord Nederland!, de rechts-radical omroep van voormalig oorlogsverslaggever Arnold Karskens, die ook de promotie van Külcü in het Academiegebouw bijwoonde. Naast Karskens was ook Paul Cliteur aanwezig als commissielid, en trad Andreas Kinninging op als promotor. Het onderwerp van de dissertatie: een vergelijking tussen klassieke- en moderne waardesystemen. De protagonisten zijn Thomas Hobbes (van de notie ‘Sociaal Contract’), als vertegenwoordiger van de modernen en de klassieke filosoof Aristoteles.

Külcü is verknocht aan klassiekers. Het symbool van zijn advocatenkantoor is jurist en filosoof Cicero. Alle medewerkers staan op de website trots geportretteerd voor een replica van

Waarom we niet gelijk zijn

Hakan Külcü (rechts) en omroepbaas Arnold Karskens na een kort geding tussen Ongehoord Nederland en de NPO, november 2023. ‘Hier kwamen mijn rollen als rechtsfilosoof en advocaat bij elkaar.’

het Apollo-standbeeld van Belvédère. De doctor pleit voor een herwaardering van de klassieke waarden van plichtsgevoel, hiërarchie en gemeenschapszin. En hij bekritiseert (doorgesloten) vrijheid, gelijkheid en individualisme. Vanuit zijn kantoor vertelt Külcü: ‘Dat onderscheid in waarden, daar zitten de wezenlijke verschillen tussen “het moderne” en “het klassieke”. Ik doel niet op tijdsvakken, maar op wereldbeelden en waardesystemen. Die moderne visie is nu dominant maar bestond al in de oudheid. En de klassieke lijn is er ook nu nog.’

‘In Turkije bijvoorbeeld: daar bestaan die systemen echt naast elkaar. Daaruit komen ook veel maatschappelijke spanningen. Ook in mij, en ik denk bij iedereen met een bi-culturele achtergrond. Veel mensen realiseren zich dat niet. Die doen aan *cherry-picking*, en laten die spanningen bestaan. In dit proefschrift wilde ik op rationele gronden bepalen waar het accent moet liggen. ‘Klassieke ethische waarden werden overal gedeeld en beslaan, symbolisch, zowel Athene als Jeruzalem – de Griekse filosofie en democratie én het jodendom, de islam en het christendom. Ten eerste staat de deugdplicht centraal. Dat wil zeggen: de verplichting te doen wat je behoort te doen om een goed mens te zijn, vanuit een ethisch ideaal. ‘Verder is niet gelijkheid maar hiërarchie bepalend, want we zijn niet gelijk. Misschien *beginnen* we allemaal gelijk, maar uiteindelijk gaat het erom dat we ons karakter ontwikkelen. Daarin zijn sommigen nu eenmaal verder: deugdzamer, rede-

‘Net als in een voetbalteam moeten de besten het hardst werken en de rest op sleeptouw nemen’

lijker, socialer. Tegenwoordig hebben mensen bepaalde associaties bij “hiërarchie”, zoals neerkijken op anderen. Maar die klassieke lijn van Plato, Aristoteles, Cicero, Thomas van Aquino et cetera wijst dat juist af.

‘Ten slotte gaat het bij klassieke waarden om gemeenschappen. We horen in verschillende samenstellingen en hiërarchische lagen bij elkaar. Bijvoorbeeld in een moeder-kindrelatie, een gezin, een dorp of de staat. In zulke groepen hebben mensen verschillende kwaliteiten. De mensen die bekwaam, wijzer en ontwikkelder zijn, moeten hun kwaliteiten voor het algemeen belang gebruiken en niet voor zichzelf.’

Toch kreeg in de klassieke oudheid maar een select groepje mannen de kans kwaliteiten te ontwikkelen. U en ik waren slaven geweest.

‘Heel veel mensen zitten hiermee, ik vroeger ook, totdat ik me erin ging verdiepen. Want die klassieke denkers zouden juist zeggen dat er tegenwoordig iets heel erg *goed* gaat. Kwaliteit komt bovendien. Waar het ook vandaan komt: goud is goud, om het zo maar te zeggen. Volgens die denkers moet een samenleving zo werken dat het géén oligarchie wordt waarin een select gezelschap van rijken heerst. Terwijl dat systeem vaak wordt verward met klassiek denken en het *ancien régime*.’

Dat was feodaal.

‘Ja, en toide zich niet voor niets in het gewaad van het klassieke denken. Het woord aristocratie betekent weliswaar “de besten heersen”, maar dat was niet per se het geval. Het zou zoals in een voetbalteam moeten zijn: degenen met de meeste kwaliteit moeten het hardst werken en de rest op sleeptouw nemen. Dus ook mensen zoals jij en ik – ook al is iemand in een schuur geboren, zoals mijn vader bijvoorbeeld. *Zó* werkt de goede maatschappij.’

Toch was het juist Napoleon die onder het mom van ‘vrijheid, gelijkheid, broederschap’ de meritocratie door Europa verspreidde.

‘Ja, *merite* betekent verdienste, dus *niet* gelijkheid. Toen is het glazen plafond doorbroken, en konden ook normale mensen doorgroeien.

‘Maar wat óók is gebeurd: het kwaliteitscriterium is losgelaten. Men is gaan denken dat gelijkheid voor de wet *absolute* gelijkheid betekent, alsof we echt allemaal hetzelfde zijn. En de verdiensten, het hard werken, wijsheid, verstandigheid, matigheid, moed, vriendelijkheid, betrouwbaarheid, waarachtigheid, geestigheid, redelijkheid en billijk met anderen omgaan zijn allemaal losgelaten als ideaal.

‘Plato legt vier eeuwen voor Christus al haarfijn uit: de democratie vereffent het speelveld. Daardoor kunnen mensen groeien. Maar zodra het kwaliteitscriterium wordt losgelaten, zakt alles weer in. Er is geen maatstaf voor de deugd als iedereen echt gelijk is, beweert hij dus. En dat zie je nu. Veel eten, drinken, vakantie vieren: dat is het ultieme leven, denken sommigen. Maar dan wordt het ieder voor zich en verworpen we tot atomaire individuen, los zand.’

Hobbes heeft het niet over gelijkheid, maar pleit juist voor de noodzaak van absolute soevereiniteit?

‘Voor hem gaat dat niet per se over een alleenheerser. Het kan ook om een klein groepje mensen gaan. Of dat nou een oligarchie, aristocratie of meritocratie wordt genoemd, of volksvertegenwoordigers. Want in zekere zin hebben wij dat idee overgenomen: ons parlement bepaalt wat gebeurt.’

Zijn er wat dat betreft raakvlakken met uw verdediging van Ongehoord Nederland?

Külcü schakelt naar jurist: ‘Wat er gebeurt is: er werden drie sancties opgelegd omdat ON! zich niet aan de journalistieke code zou houden. Ze zouden onware, feitelijk onjuiste opvattingen delen. Op grond daarvan heeft de NPO toen aan de staatssecretaris gevraagd de licentie in te trekken. ‘De kerngedachte was: de omroep monddood maken. Wij

hebben ons daartegen verweerd en ook gelijk gekregen, want de NPO was niet bevoegd om journalistieke kwaliteitseisen op te leggen.

‘Hier kwamen mijn rollen als rechtsfilosoof en advocaat bij elkaar. Want je gaat in abstractie denken: wat is een democratie? Wat is een rechtsstaat? Wat is de vrijheid van meningsuiting? En welke gevaren liggen hier op de loer?’

Het gevaar van desinformatie verspreiden ligt op de loer.

‘Als de vrijheid van meningsuiting wordt beperkt om desinformatie tegen te gaan is de remedie erger dan de ziekte. Dat is de klassieke gedachte: laat die meningen maar botsen, dan kan de burger zelf uitmaken waarvan hij overtuigd is. Daarom sta ik ook achter een extreemlinkse omroep – als het publieke bestel maar evenwichtig is.

‘Een dissidentengroep wegzetten is bloedlink, want daarmee marginaliseer je ze. Dat is de tirannie van de meerderheid: de discussie doden. Dan groeit het wantrouwen, en die ene groep gaat denken: “Ze leggen ons hun visie op, wij mogen niet zeggen wat we denken.” In die spiraal zijn we nu terechtgekomen. Dat is heel zorgelijk.’

De Tweede Kamervoorzitter duldt de kwalificatie ‘extreem-rechts’ niet als het over de pvv gaat.

‘Dat moet gewoon gezegd kunnen worden, net zoals iemand extreemlinks mag worden genoemd. Je kan dat niet chic vinden, maar daar hebben we het niet over. We hebben het over vrijheid van meningsuiting. Dat mes snijdt aan twee kanten. Ik vind dat dat heel ver moet gaan, want hoe enger jij de vrijheid van meningsuiting begrenst, hoe minder gelegenheid ideeën hebben om te botsen. En dat is gevaarlijk. ‘Mona Keijzer zei laatst op televisie dat er een sterke correlatie bestaat tussen islamitische cultuur en jodenhaat. Daar ben ik het helemaal niet mee eens. Maar ze moet dat wél kunnen zeggen. Dat soort stellingnames moet je ook niet afdoen als verwerpelijk, zoals links vaak heeft gedaan. Wat je moet doen: vrouwen in je argumenten en die goed naar voren brengen. Dat werkt.’

Pluriformiteit klinkt mooi, maar moet er op kosten van de belastingbetaler worden gesuggereerd dat de hongersnood in Gaza propaganda is, zoals ON! heeft gedaan? Of dat er een golf aan geweld tegen ‘blanken’ door ‘negers’ bestaat, ondersteund door een Tiktok-compilatie? Is dat niet gewoon racisme?

Fel: ‘Kijk, in theorie klinkt het mooi dat racisme evident zou zijn. Maar als dat zo was, hoefden we er ook niet over te discussiëren. Maar zo werkt het niet: dit is geen exacte wetenschap. ‘Ander voorbeeld: de NPO-Ombudsman stelde in onze zaak dat ON! aantoonbaar foutief had gesteld dat de borsten van 16-jarigen worden geamputeerd voor gendertransitie. Dus dat hebben we onderzocht, en wat blijkt: dat staat gewoon op de site van het AMC. We hebben dat aanhangig gemaakt bij de NPO-bezwaarcommissie, en zij vervolgens aan de Ombudsman. Maar die reageert vervolgens niet, dus dat blijft nu hangen.’

Dat is één voorbeeld. Op de ON!-website staat een waslijst met rectificaties.

‘Die tonen een zelfreinigend mechanisme aan, zoals het iedere omroep en goede media betaamt. De mens is geen alwetende god, geen waarheidsorakel. Maar zo wordt wél gehandeld, en dat heeft een sterk totalitair karakter. Er zou helemaal geen individu of commissie moeten zijn die op voorhand bepaalt wat waar is of niet. Dáár komen mensen tegen in verweer, dat is problematisch. En als er sprake is van geschillen hebben we altijd nog de rechtbanken – daar zetten we bewijs tegenover elkaar.’

Hakan Külcü, Hoe te leven: klassiek of modern? Aristoteles en Hobbes vergeleken, een filosofische vergelijking tussen het klassieke en het moderne mens-, wereld- en samenlevingsbeeld. Promotie was 29 mei

Critici mogen het best oneens zijn met de instemming van de universiteitsraad voor de benoeming van een vice-rector, schrijven raadsleden **Max van Haastrecht**, **Victor van der Horst** en **Floske Spieksma**. Maar van laksheid is zeker geen sprake.

FOTO MARC DE HAAN

De afgelopen tijd is er veel geschreven over de discussies tussen het college van bestuur en de universiteitsraad over de benoeming van een vice-rector organisatieontwikkeling. Op een zeker moment werd gesproken over een bestuurscrisis; een kwalificatie die wellicht wat te sensationeel was voor de situatie, maar wel inzicht geeft in de grote verschillen van mening over de procedure, invulling van details en überhaupt het instellen van de functie. Onze Leidse collega's David Henley en Remco Breuker uitten zowel kritiek op de benoeming en het bestaan van de functie als op de werkwijze van de Universiteitsraad ('De

affaire rond de nieuwe vice-rector bewijst: je kunt hier benoemen wie je wilt', *Mare* 30, 6 juni). Het stuk suggereert een lakse houding van de raad en bevat een aantal stellingen die schuren met de waarheid. We voelen ons genoodzaakt om te reageren. Vanaf het moment dat de voorgestelde benoeming aan ons werd voorgelegd (begin maart), heeft de universiteitsraad deze verschillen bediscussieerd en de situatie aangepakt om veranderingen af te dwingen. Eisen, zoals het alsnog (kortstondig) intern publiceren van de vacature, het formeel opnemen van de functie in het bestuurs- en beheersreglement en afzwakking van taken, zijn ingewilligd. Andere eisen, die verschilden per raadslid en fractie, zoals het veranderen van de functietitel, verdere afzwakking van taken en lagere financiële vergoeding, zijn niet ingewilligd. In onderhandelingen, ook met het college, is er nooit één absolute winnaar. Hiervoor zijn in het heetst van de strijd zelfs advocaten (beide kanten) en een bemiddelaar aan te pas gekomen, nadat wij als raad het formele en zware middel van een geschilprocedure hadden ingezet – voor zover wij weten een middel dat niet eerder gebruikt is door de Leidse universiteitsraad. Een geschilprocedure, een wettelijke mogelijkheid en laatste stap bij instemmings- en adviesgeschillen, zorgde voor druk op het college, aandacht voor het onderwerp en juridische duidelijkheid over onze positie en de rechten van de raad. De besloten gesprekken waaraan wordt gerefereerd door Henley en Breuker waren een (verplichte) eerste stap van deze geschilprocedure, die door de uitkomst van de onderhandelingen ook de laatste stap betekende. Na deze bemiddeling is de raad een regulier proces ingegaan met een (extra) universiteitsraadoverleg en overlegvergadering met college – toegegeven, wel met extra tijdsdruk. De raad heeft vervolgens in meerderheid ingestemd met het instellen van de functie (officieel: de aanpassing van het bestuurs- en beheersreglement waarin

deze functie nu benoemd staat). Men mag het daarmee oneens zijn, maar van laksheid is weinig sprake. Zoals altijd heeft elk raadslid om eigen redenen in- of tegengesteld en is daarbij niet over één nacht ijs gegaan. Het spreekt voor zich dat als wij als raadsleden een positieve invloed willen hebben op onze universiteit, we onze rug recht dienen te houden tegenover het college van bestuur en alle voorstellen kritisch moeten bestuderen en bediscussieren. Voorbeelden van onderwerpen zijn functiecontracten voor jonge medewerkers, de verbeterde inschrijfprocedures voor tentamens en de begroting voor 2024 waarin er te weinig aandacht was voor werkdrukverlichting, en meer aandacht voor betaalbare sportmogelijkheden. Of we altijd succesvol zijn, is een tweede. Er zullen vast geschiktere mensen zijn die ons werk kunnen doen en mensen die met meer eloquentie anderen weten te overtuigen. Het moge in ieder geval duidelijk zijn dat het werk nooit klaar is. We moedigen ieder lid van onze academische gemeenschap aan, van student tot hoogleraar en ondersteunend personeel, om zijn stem te laten horen. Zo kunnen wij vanuit onze bescheiden rol tot betere beslissingen komen, scherper debatteren en een betere vertegenwoordiging van onze gemeenschap bewerkstelligen. Luide stemmen op social media zijn er momenteel genoeg – een constructief idee of plan: dat brengt ons verder. De universiteit heeft meer aan goede argumenten dan aan hard geschreeuw.

Max van Haastrecht is promovendus bij het Leiden Institute of Advanced Computer Science (LIACS) en fractievoorzitter van PhDoc in de Universiteitsraad
Victor van der Horst is masterstudent wiskunde en fractievoorzitter van de PBMS in de Universiteitsraad
Floske Spieksma is hoogleraar en fractievoorzitter van Universitair Belang in de Universiteitsraad

Onderhandelingen hebben nooit één winnaar

'De universiteit komt verder met goede argumenten dan met hard geschreeuw'

Is archeologie echt structureel seksistisch?

Op onze faculteit lopen géén Andrew Tate-achtige vrouwonvriendelijke monsters rond, maar hardwerkende en gepassioneerde academici, schrijven **acht vrouwelijke archeologen** die het beeld van geïnstitutionaliseerde genderdiscriminatie niet herkennen.

Het is nogal wat: seksuele intimidatie, genderdiscriminatie en seksisme, niet alleen straffeloos, maar ook nog eens beloond, en niet incidenteel, maar structureel aan de Faculteit der Archeologie. We werken daar met groot plezier en lezen dit met verbazing: gaat dit over onze faculteit?

Sinds het verschijnen van het rapport over 'de casus', zoals wij het hier maar zijn gaan noemen, haalden we herinneringen op aan markante, maar ook gewoon hele alledaagse gebeurtenissen uit decennia faculteitshistorie. Bij de koffieautomaat wordt historisch lief én leed gedeeld, maar een structureel vrouwonvriendelijke sfeer (Het wangedrag bij archeologie is structureel en seksisme wijdverspreid, *Mare* 30, 6 juni) bespeuren we niet.

Is *mansplaining*, zoals de aanklacht stelt, bij vergaderingen strijk en zet? Hebben wij een bekende collega om wie we met een grote boog heen moeten lopen omdat hij het niet kan laten een hand op een vrouwelijke arm te leggen? En is er sprake van 'gevaarlijk seksueel gedrag'?

Collega's vragen voorzichtig rond of zij dan misschien onder een steen gelegen hebben, of in een bubbel gezeten hebben en of zij de enigen zijn die de 'seksistische cultuur' in het geheel niet hebben meegekregen. Nee, vertrouwen we elkaar toe.

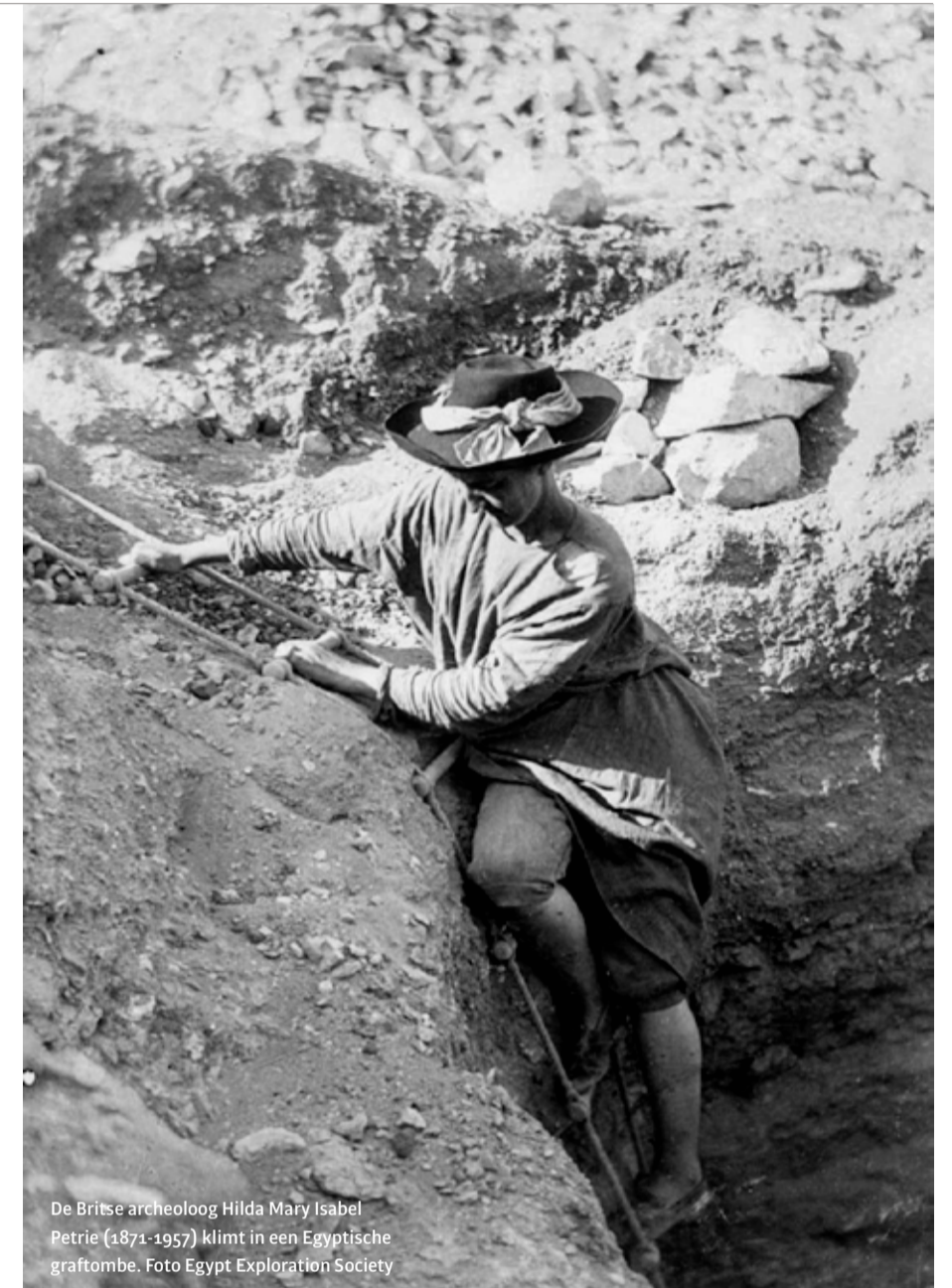
Als het niet op kantoor is, gaat het dan over ons veldwerk? Voor alle facultaire veldwerkprojecten geldt een uitgewerkt veldwerkpro-

ocol met alle mogelijke 'checks and balances' om de gevallen waar de briefschrijver het over heeft te voorkomen. Bovendien is er een hechte samenwerking tussen de faculteitsraad, de studietoelers en de Field Research Education Centre om ook betere mechanismen voor het rapporteren van problemen bij externe veldprojecten te waarborgen.

De één is boos, de ander verdrietig, weer een ander verbijsterd om collectief in een beklagdenbankje gezet te worden voor iets wat je niet herkent. Onze faculteit is niet wettelijk anders dan een ander academisch instituut: hardwerkende academici, gepassioneerde archeologen, en géén Andrew Tate-achtige vrouwonvriendelijke monsters. Dat wil niet zeggen dat we geen andere klasieke academische slepende shit-kwesties kennen. Archeologen zijn ook mensen en maatschappelijke problemen doen zich ook bij ons voor, maar dat er sprake zou zijn van een geïnstitutionaliseerde vorm van genderdiscriminatie, herkennen wij niet.

Wij begrijpen dat de anonieme inzender nare ervaringen heeft gehad (wellicht al enige tijd geleden), en dat betreuren we zeer. Maar om vervolgens te stellen dat het algehele klimaat van de huidige faculteit vrouwonvriendelijkheid ademt, zet alle vrouwelijke medewerkers in een slachtofferrol terwijl de ervaringen ook heel anders zijn.

Wij drukken diegene op het hart dat als er concrete zorgen zijn, deze dan te melden bij de kanalen die we bij de faculteit en universi-

De Britse archeoloog Hilda Mary Isabel Petrie (1871-1957) klimt in een Egyptische graf tombe. Foto Egypt Exploration Society

'Lagen we onder een steen waardoor we seksuele intimidatie niet meekregen?'

teit daarvoor hebben. De laatste jaren zijn alle gangen in het gebouw zo ongeveer behangen met uitleg-sheets waar dat kan, bij alle afdelingen is dat de afgelopen weken ook nog eens uitgebreid toegelicht. We leren en blijven aanpassen. Dat er met serieuze klachten daadwerkelijk wordt opgetreden, heeft 'de casus' inmiddels wel duidelijk gemaakt.

Dr. Marike van Aerde, prof. em. **Corrie Bakels**, dr. **Nathalie Brusgaard**, dr. **Carol van Driel**, dr. **Letty ten Harkel**, **Mette Langbroek MA**, dr. **Joanne Mol** en dr. **Roos van Oosten** zijn verbonden aan de faculteit Archeologie

Mis niets en download nu de Mare-app

Blijf op de hoogte van het laatste universiteitsnieuws, lees onze interviews met wetenschappers en weet wat er speelt in het Leidse studentenleven!

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leiden-univ.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van €4.500 te boven gaan

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord, basisonderwijs**, 10 leerlingen. Taal en rekenen. **Leiden-Zuid**, *4 leerlingen basisonderwijs, groep 4, 5 en 6. Woordenschat, lezen. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi- commerciële instanties. De prijs voor en Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftiendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.v., Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem, | +31 (0)23-574745, info@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.online
Bluesky @mareonline.nl
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 5.000

Hoofredactie:

Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie:

Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Marcielle van der Kraan
m.w.s.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Eise van der Steeg
e.h.van.der.steeg@mare.leidenuniv.nl
Sjors Schaap (stagiair)
Lisa Boshuizen (stagiair)

Medewerkers:

Romy van den Akker | Emiel Beinema | Lente van den Berg | Remco Breuker | Josette Daemen | Lorenzo Gerritsen | Omar Ghaly | Olaf Leeuwen | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:

Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Fotografie:

Taco van der Eb | Marc de Haan

Illustraties:

Bas van der Schot | Silas.nl

Drukwerk:

Rodi Rotatiedruk,
Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet B.v.
Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem
Telefoon 023 - 571 47 45 |
E-mail sales@bureauvanvliet.com
bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmman | Nour Eldin Emara | Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

CULTUUR

Mijn verlies is mijn geluk

Hij heeft nog nooit opgetreden, behalve op verjaardagen en een keer bij zijn studentenvereniging. Vrijdagavond staat sjoerdson met zijn allereerste soloshow *Mayhem Madness* in De Nobel. ‘Als je zegt: het is voor de grap en het is dan slecht, maakt het niet zoveel uit.’

DOOR ELSE VAN DER STEEG

FOTO ROLF VAN RIJCKEVORSEL

Sjoerd Besselaar (21), bachelorstudent film- en literatuurwetenschappen, omschrijft de muziekstijl van zijn alter ego sjoerdson als ‘alternatieve hiphop slash pop. Maar vooral alternatieve hiphop, met een beetje funky sounds en een beetje jazzy chords.’

Het begon op de middelbare school, toen hij en vrienden *diss tracks* over elkaar maakten, vertelt hij vanuit zijn studentenkamer. ‘We haalden zo’n gare *crack-ass-beat* van YouTube en dan gingen we daar heel gaar overheen rappen en elkaar dissen: “Oh, jij hebt vwo 4 niet gehaald, jij hebt een 3 voor biologie!”

‘Op een gegeven moment dacht ik: de beat doet niet wat ik wil. Ik wil hier meer controle over hebben. Toen heeft een maat van me, Mays – die vrijdag de preshow doet – me de *ropes* laten zien. Via hem en allemaal YouTube-tutorials ben ik erin gerold.’ Zijn grootste hit op Spotify is *het kenmerkende aspecten lied*. Hij schreef dit voor zijn eindexamen geschiedenis, waarvoor leerlingen de kenmerkende aspecten moeten leren.

‘Het zijn er 49, elke zin wat een deel van een tijdvak samen. Sommige zijn wel drie regels lang. Hoe ga je dat allemaal leren? Ik dacht: je kan er een goed lied van maken. Het duurde best lang om te *craften*, de dag voor mijn examen was-ie af. Ik moest iedere dag veertig minuten naar school fietsen dus ik speelde hem op repeat. Tijdens mijn examen vroegen ze: welk kenmerkende aspect uit tijdvak 5 past hierbij? En dan zat ik heel dat lied uit mijn hoofd te doen.’

In Leiden ging hij film- en literatuurwetenschappen studeren en deed daarbij de minor Music Studies. Hij sloot zich aan bij dispuut 9x7 van SSR en bleef muziek maken. Hij produceerde onder andere de nummers *Chicken Chicken Pussy Bitch* (‘ook een diss track’) en *Parraplu*.

Citaat: ‘Ik ben trippin’ in de regen, paraplu kapot. Lucht is rood en we poppen nog wat pot. Gras grijs alle pollen zijn op. Win win want de wolken zijn top (yes)’ Besselaar: ‘Ja, die is crazy. Ik had met een maat voor de eerste keer truffels gedaan. Dat wilde ik combineren met het woord paraplu: met truffels kun je *parra* gaan, een beetje gek. Het regende een beetje. Het gras was echt zo grijs, en dat was ook

een lekkere alliteratie, bedacht ik me later.’

Vrijdag, de dag dat hij optreedt in de Nobel, komt ook zijn nieuwe EP, *Morgen was te laat*, uit.

‘Toen ik *Parraplu* schreef, durfde ik mezelf nog niet zo serieus te nemen.’ Op de nieuwe EP doet hij dat wel. ‘In het begin is het heel eng om jezelf artistiek uit te drukken en dat serieus te nemen. Als je zegt: het is voor de grap, en het is dan slecht, dan maakt het niet zoveel uit. Maar als je jezelf serieus neemt dan moet je er echt helemaal achter staan, dat is wel een enge stap. Ik ging meer muziek maken die ik vet vind, omdat ik wist: dit is echt gewoon voor mij. Daar kan ik mezelf in uiten en mijn zorgen in kwijt en dan later kijken of het releasebaar is of niet. ‘Vorig jaar in de herfst dacht ik: ik wil conservatorium gaan doen.’ Om die stap te zetten, besloot hij zichzelf uit te dagen door in november iedere dag een nummer te schrijven. ‘Je blijft gewoon over dingen schrijven en soms denk je niet meer na over welk beeld de buitenwereld van je heeft.’

Hij deed auditie bij het Conservatorium van Amsterdam en de Rockacademie in Tilburg, maar werd bij beide afgewezen. ‘Ik haal nu heel veel geluk uit verliezen. Niet worden toegelaten vind ik eigenlijk heel leuk. Ik vind het een leuke tegenslag, omdat ik er nu op een andere manier moet gaan komen. Ook al gebeurt dit, het komt wel goed. Ik ben heel enthousiast om een tussenjaar te gaan doen en op de juiste plek terecht te komen.’

Aan de muur van zijn kamer hangen twee posters van Buurman en Buurman prominent in zicht. ‘Die stemacteurs, Kees Prins en Siem van Leeuwen, zijn echt de *fucking GOATS*. Ik heb daar een dikke dvd liggen, daar staan wel tachtig afleveringen op. Hun mentaliteit gewoon. Als de een zegt: “Yo Buur, laten we dit gaan doen”, zegt de ander nooit: “Nee, dat is geen goed idee”, maar: “ja, oké, dat gaan we doen”. Inspirerende karakters. En die *baggy jeans* zijn ook echt nice.’

Besselaar zelf is ook een echte optimist. ‘Aan de ene kant kan je met sombere gevoelens wel sombere muziek maken, maar eigenlijk vind ik het juist leuker als je blij bent en dat kan uiten in de muziek. Ik wil liever mensen blij maken dan die somberheid *capturen*.’

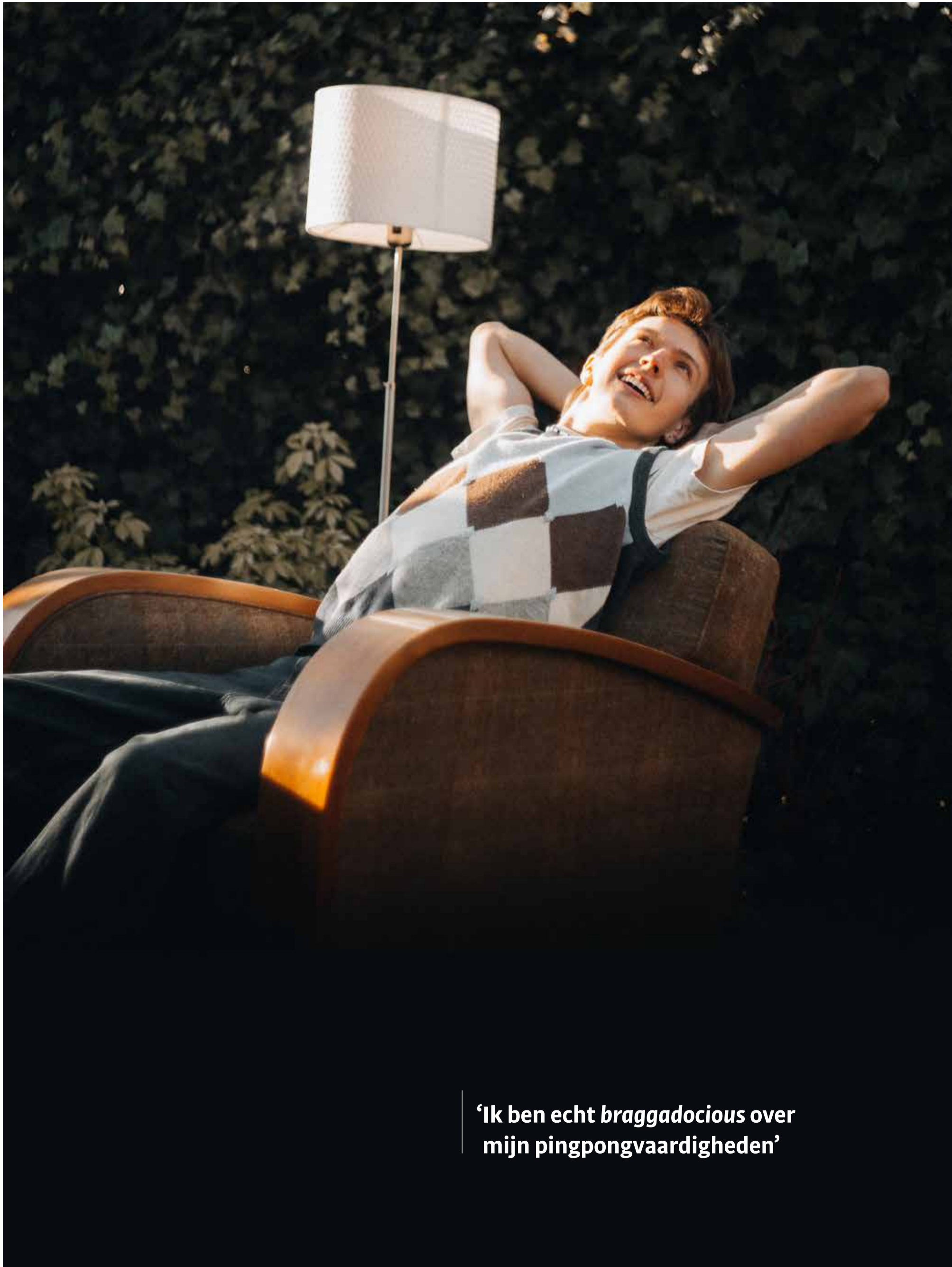
Hoewel hij bij de nummers op zijn nieuwe EP wat meer die serieuze kant op durft te gaan, blijven het luchtige nummer-tjes, vertelt hij. In het nummer ‘wasjemening’, bijvoorbeeld, gaat het over zijn hond én over zijn toelatingsaudities voor het conservatorium. ‘Het is een tweestrijd: ik heb hun mening nodig om te worden toegelaten, terwijl ik het eigenlijk voor mezelf moet en wil doen. Ik kan ook mijn hond vragen om haar mening, maar zij kan niet praten. Dat is juist heel mooi: dat zij niet oordeelt.’

Om het allemaal niet te serieus te maken, probeert hij wel, zoals hij ze zelf noemt, *funny funky bars* aan de nummers toe te voegen. ‘Eén die vaak gequoteerd wordt is: “Nu wil ze pijpen, gelukkig heb ik afritsbroek”, uit *Parraplu*. ‘Die vind ik hard, een beetje zo’n memepar.’

Hij is nog druk bezig de laatste voorbereidingen voor de show te treffen: lichteffecten maken, merchandise fixen, en, toch een beetje in Buurman en Buurman-stijl, een pingpongtafel in de kleine zaal van de Nobel krijgen. ‘In mijn nummer *niemand!* ben ik wel echt *braggadocious* over mijn pingpongvaardigheden. Dus er moet misschien wel iets bewezen worden vrijdag.’

sjoerdson's mayhem madness, Nobel, vrijdag 14 juni,

19:30, €9,-

‘Ik ben echt *braggadocious* over mijn pingpongvaardigheden’

‘Ik oefen op mijn stiefvader en op mezelf’

DOOR LORENZO GERRITSEN
FOTO TACO VAN DER EB

Hoe ben jij begonnen met tatoeages zetten?

‘Mijn ouders waren helemaal gek op tatoeages. Zij zitten zelf helemaal onder. Vijf jaar geleden hadden ze een tattoo-machine voor mij gekocht op AliExpress en oefende ik op nephuiden. Op een gegeven moment zei mijn stiefvader dat ik op hem mocht oefenen. Ik heb bijvoorbeeld een tattoo van hem met mijn overleden stiefopa gemaakt. Inmiddels heb ik al tien tattoos op hem gezet. ‘De eerste keer op een echte huid is spannend. Het is heel anders dan nep-

huid. Elk huid is sowieso anders. Per persoon moet je inschatten welke afstellingen je moet hebben op het apparaat, zodat de huid de inkt goed pakt. Oudere huiden zijn wat stugger dan jongere. Nephuiden gebruik je meer om rechte lijnen te oefenen.’

Hoe ben je bij de tattooshop terechtgekomen?

‘Mijn ouders laten vaak tatoeages door mijn mentor zetten. Ze hadden aan haar gevraagd of ze het leuk zou vinden om met mijn kennis te maken. Ik ben lang-

gegaan in de shop en dat beviel heel erg. Nu mag ik daar tatoeages zetten en verdien ik er een beetje aan.’

‘Ik ben nu apprentice onder professioneel toezicht, maar voorheen heb ik veel kleine dingetjes gezet bij mijn ouders op zolder. Zo had ik het dispuutslogo bij onze preses getatoeëerd en ook veel bij mijn broertje. Het is eigenlijk niet verstandig om het niet in een shop te doen, maar ik zorgde wel dat het zo hygiënisch mogelijk was.’

Wat voor stijl hanteer jij?

‘Pepper shading: dat zijn tatoeages met een schaduw van stipjes. Zelf heb ik dat helemaal niet. Ik ben meer van de old school tatoeages. Die zijn wat stoerder, maar dat is tegenwoordig niet in. Je moet een afweging maken van wat je zelf wilt en wat de klant wil. Omdat ik veel wil oefenen, neig ik meer richting de klant. Ik moet wel een portfolio opbouwen.’

Moet een tatoeage betekenis hebben?

‘Wat mij betreft niet. Ik heb er nu zeven. Bij de eerste heb je nog het gevoel dat het betekenis moet hebben: ik heb die samen met mijn beste vriend laten zetten, als teken van onze vriendschap. Het zorgt er ook voor dat je er meer achter gaat staan, want je draagt hem wel je hele leven bij je. Maar daarna wordt de stap kleiner om een tweede te nemen. Ik heb nu veel tatoeages zonder betekenis die ik gewoon mooi vind.’

Doet het pijn?

‘Het verschilt heel erg per plek en persoon. Ik vind het niet heel pijnlijk. Het voelt alsof iemand klittenband langs je huid haalt. Ik heb ook op mezelf een tatoeage gezet om een nieuwe stijl te proberen. In het begin ga je trillen, omdat je jezelf pijn aan het doen bent. Maar op een gegeven moment kom je in een flow. Ik heb er nu nog maar eentje geprobeerd, maar er is nog genoeg plek op mijn andere been.’

COLUMN | OMAR GHALY

Ik behoor tot het zondig en uitstervend ras der langstudeerders

Een scriptie is het enige wat mij nog scheidt van de graad master of arts. In beginsel geen feit dat belangwekkend genoeg is om een column mee te beginnen. Immers zijn er duizenden met mij die deze zomer dezelfde graad zullen behalen. Velen van hen zullen dat ook nog eens sneller dan ik hebben gedaan. Met zeven jaar studie behoor ik tot het zondig ras der langstudeerders, inmiddels met uitsterven bedreigd.

Juist dat voorrecht geeft mij de gelegenheid om mij eens goed te bezinnen op de zeven vette jaren die ik aan de universiteit heb doorgebracht, specifiek nog op het onderwijs dat ik in die tijd genoten heb.

Ik kan bogen op een ruime ervaring. Ik heb vakken gevolgd van zes verschillende opleidingen, het kerncurriculum geesteswetenschappen niet meegeteld. Eén enkel vak heb ik tot drie keer toe gevolgd zonder het laatste papier te schrijven, totdat men – naar ik

veronderstel uit pure wanhoop – heeft besloten dat vak dan maar volledig te schrappen.

Omdat mildheid met de jaren komt en de mens sowieso geneigd is zich vooral het goede te herinneren, wil ik mij hier focussen op de vakken die mij in positieve zin zullen bijblijven. Zo kan ik mij het plezier herinneren dat ik in mijn eerste jaar beleefd heb aan het vak Middelegiptisch. Met een studiegenoot, die overigens na het eerste jaar prompt vertrok, ging ik vaak naar het Museum van Oudheden en week na week konden we meer hiërogliefen ontcijferen en zelfs voorzichtig een aantal zinnen lezen.

De formule van het vak was even eenvoudig als dege-lijk. Drie keer per week twee uur college, een kleine groep en een hoog tempo. In december kon onze lichte eerstejaars beginnen met het zelfstandig lezen van teksten terwijl de meesten van ons in het begin van september nog naar hiërogliefen keken als ware het een serie plaatjes.

Het opbouwen van expertise, dat maakte het vak zo goed. Langzaam werd ik een ingewijde, iemand die iets kan wat enige mate van specialistische kennis vereist. Een fijne tegenhanger voor vakken waarbij er plagiaat

gepleegd lijkt te zijn met de literatuurlijsten. De keren dat mij op college *Orientalism* van Edward Said is aangeraden, is niet meer op één hand te tellen.

Nog een noodzakelijke voorwaarde van goed onderwijs: de persoon van de docent. Deze factor wordt nog eens

versterkt als de groep studenten niet te groot is. Ik heb juist ook veel geleerd tijdens de koffiepauzes tussen mijn colleges. Gesprekken gingen over het vakgebied, eminente en minder eminente geleerden, maar ook over onderwerpen buiten het vakgebied die toch de moeite waard bleken te zijn. Zo kreeg ik in de pauzes van mijn colleges Bijbels Hebreeuws aanraders op het gebied van Duitse literatuur (gelezen) en wiskunde (niet gelezen).

Diezelfde docent gaf mij een oneliner mee waar ik nog weleens aan terugdenk. Ik was in een lange discussie met de onderwijsadministratie verzend geraakt over mijn eigenzinnige invulling van de minor. Toen ik hem het verhaal uit de doeken deed, verzuchtte hij: ‘Omar wil iets wat niet mag op de universiteit. Leren.’

Het is zo dat goed onderwijs en universitaire bureaucratie op gespannen voet staan met elkaar. Het is efficiënter om studenten op te hokken in grote collegezalen, het onderwijs uit te besteden aan brakke onderwijsassistenten en al te specialistische vakken op te doeken. In de Humanities Campus is er geen ruimte voor docenten met boekenkasten en mijn vaste thuisbasis het NINO, de bibliotheek voor de überspecialist, wordt opgenomen in de UB.

Goed onderwijs bestaat nog aan deze universiteit, ik kan ervan getuigen. Maar of het de kaalslag (snapt u hem?) van stotterende organisatieontwikkelaars die zes ton (!) vangen en geplande bezuinigingen op het hoger onderwijs zal overleven, is een tweede vraag.

Omar Ghalay studeert Egyptologie. Dit is zijn laatste column voor Mare

‘Omar wil iets wat niet mag op de universiteit’, verzuchtte mijn docent. ‘Leren’